

Trest zákazu činnosti

Podle ustanovení stanoveného pro uložení trestu zákazu činnosti podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku může být trest zákazu činnosti uložen, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s touto činností. Jeho účelem je přímo zabránit pachateli v dalším páchání trestné činnosti, a to jeho dočasným vyřazením z možnosti zastávat a vykonávat určité zaměstnání, povolání a funkce nebo vykonávat činnosti, k nimž je zapotřebí zvláštního povolení či oprávnění nebo jejichž výkon upravují zvláštní předpisy. Jde o zamezení toho, aby pachatel mohl vykonávat tyto zvláštní aktivity, k nimž se vyžaduje určitá morální a odborná způsobilost a které využil nebo zneužil ke spáchání trestného činu nebo trestným činem vyvolal vážné pochybnosti o své způsobilosti k výkonu těchto činností. Takovou činností není jízda na kole či jeho řízení. Účelem přiměřeného omezení ve smyslu § 82 odst. 3 tr. zákoníku (§ 48 odst. 4 tr. zákoníku) není bez dalšího vyřazení obviněného z vykonávání určité aktivity, ale především jeho formování k vedení řádného života, mimo jiné omezením či zákazem nežádoucích (kriminogenních) konání, mezi které cyklistika obecně vzato nepatří.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 7 Tdo 351/2022-479 ze dne 11.5.2022)

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného F. H., nar. XY ve XY, státního příslušníka Slovenské republiky, trvale bytem XY, proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2021, sp. zn. 5 To 303/2021, v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 1 T 36/2021, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se částečně zrušují rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. 1 T 36/2021, a to v části výroku o trestu, kterou byla obviněnému F. H. podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku ve spojení s § 48 odst. 4 tr. zákoníku uložena přiměřená povinnost zdržet se po zkušební dobu podmíněného odsouzení řízení jízdních kol s pedály, koloběžek a jim podobných vozidel poháněných lidskou silou, včetně těch, která jsou vybavena přídavným či pomocným motorem, a dále se zrušuje rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2021, sp. zn. 5 To 303/2021, a to v části, již bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání obviněného podle § 256 tr. ř. proti části výroku o trestu, kterou mu byla podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku ve spojení s § 48 odst. 4 tr. zákoníku uložena přiměřená povinnost v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. 1 T 36/2021. Jinak zůstávají napadená rozhodnutí beze změny. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené části rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Z odůvodnění:

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. 9. 2021, č. j. 1 T 36/2021-377, byl obviněný F. H. uznán vinným přečinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku. Za to byl odsouzen podle § 143 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v délce 2 let, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 36 měsíců. Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku (resp. podle § 82 odst. 3 tr. zákoníku ve znění účinném od 1. 1. 2022) za užití § 48 odst. 4 tr. zákoníku mu bylo uloženo přiměřené omezení zdržet se po zkušební dobu podmíněného odsouzení řízení jízdních kol s pedály, koloběžek a jim podobných vozidel poháněných lidskou silou, včetně těch, která jsou vybavena přídavným či pomocným motorem. Podle § 67 odst. 2 tr. zákoníku ve spojení s § 68 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku mu byl dále uložen peněžitý trest ve výši 60 000 Kč, vyměřený jako 60 denních sazeb, přičemž jedna denní sazba činí 1 000 Kč.

Podle § 228 odst. 1 a § 229 odst. 2 tr. ř. bylo rozhodnuto o nárocích poškozených Oborové zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, L. K. a S. K. na náhradu škody a nemajetkové újmy.

2. Podle skutkových závěrů soudu prvního stupně se obviněný dopustil uvedeného trestného činu jednáním spočívajícím v tom, že dne 11. 6. 2019 kolem 8:00 hodin v Praze 5, po místní komunikaci v XY, ve směru jízdy od ulice XY k ulici XY, řídil vlastní jízdní kolo tovární značky Merida, přičemž v místě podjezdu pod železniční tratí při průjezdu mírné levotočivé zatáčky, v rozporu s ustanovením § 4 písm. a), b) a § 11 odst. 1 zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), se neřídil pravidly provozu na pozemních komunikacích, upravených uvedeným zákonem, neboť po pozemní komunikaci jako řidič jízdního kola nejel vpravo a při pravém okraji vozovky, ale s předmětným jízdním kolem přešel do protisměrné části komunikace, čímž způsobil střet s poškozeným S. K., který po předmětné komunikaci v její protisměrné části ve směru jízdy od ulice XY k ulici XY řídil vlastní jízdní kolo tovární značky Scott, a kromě hmotné škody na uvedených jízdních kolech a vlastního zranění tak obviněný způsobil poškozenému nedislokovanou zlomeninu transverzálního výběžku vlevo 7. krční obratle, difúzní axonální poranění mozku, subarachnoidální krvácení (pod omozečnice mozku) v krajinách čelně temenních obou mozkových hemisfér s krví v mozkových komorách a drobným krevním výronem pod tvrdou plenou mozkovou v krajině čelní levé mozkové hemisféry, tržnou ranku v obličeji, kožní oděrku na levém kolenu a ranku na levém bérce, přičemž v průběhu hospitalizace poškozeného došlo k dalším komplikacím, mimo jiné k oboustrannému hnisavému zánětu plic, který byl následnou příčinou smrti poškozeného dne 3. 6. 2020, smrt poškozeného nastala v příčinné souvislosti s předmětnou dopravní nehodou a tuto se lékařům nepodařilo odvrátit i přes poskytnutou veškerou intenzivní odbornou lékařskou péči.

3. Zmíněný rozsudek napadli obviněný a poškozené L. K. a S. K. odvoláními. Z podnětu odvolání poškozených Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 To 303/2021-428, podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. zrušil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o náhradě škody jmenovaným poškozeným a podle § 259 odst. 3 tr. ř. při nezměněném výroku o vině, trestu a povinnosti k nahradit škodu poškozené Oborové zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, byla podle § 228 odst. 1 tr. ř. vyslovena povinnost obviněného nahradit poškozené L. K. na náhradě vynaložených nákladů pohřbu částku 62 338 Kč, na náhradě bolestného poškozeného částku 562 422 Kč a na náhradě nemajetkové újmy spočívající v duševních útrapách částku 820 000 Kč se stanoveným úrokem z prodlení. Poškozené S. K. má obviněný nahradit na nemajetkové újmě spočívající v duševních útrapách částku 820 000 Kč se stanoveným úrokem z prodlení. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. pak byly obě poškozené se zbytky svých nároků na náhradu škody odkázány na řízení ve věcech občanskoprávních. Odvolání obviněného bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

4. Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal obviněný dovolání, v němž uplatnil dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021. Namítl, že si je vědom skutečnosti, že Nejvyšší soud není třetí instancí a není oprávněn v dovolacím řízení přezkoumávat postup soudů nižších stupňů při dokazování a hodnocení důkazů, nicméně námitka, jejíž podstatou je tvrzení porušení ústavně zaručených základních práv, je s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uplatnitelná. O takovou situaci se jedná v dané věci, neboť soudy zcela opomíjely argumenty obhajoby, ač v ní bylo upozorňováno na logické nesrovnalosti ve výpovědi svědka V. K. a rozpory ve znaleckých posudcích. Soudy však reagovaly pouze konstatováním, že není důvod svědkovi nevěřit, aniž by konkrétní námitky vypořádaly. Těmito konkrétními rozpory a nedostatky bylo následující. Znalec Ing. P.T. se nevypořádal s námitkami znalce Ing. P.V., nevysvětlil je a opakoval svůj názor. Vycházel při určení místa střetu z místa nálezu rozbitých brýlí, ačkoli

obviněný vypověděl, že je odhodil až po střetu. Místo střetu určil do místa v rovině, kde obviněný nemohl být při jízdě v náklonu, jaký popisoval, což však odporuje plánku místa nehody. Podle znalce Ing. P.T. dále svědek V. K. mohl sledovat poškozeného dřív než obviněný, což je v rozporu s výpovědí svědka, navíc místo je nepřehledné a výhled mu kryl i sám obviněný. Konstatoval, že v okamžiku střetu byly osy obou kol odkloněny doleva, aniž by svůj závěr vysvětlil. Nezohlednil také znečištěnou vozovku. Svědek V. K. tvrdil, že jel za obviněným ve vzdálenosti cca 5 m, při dané rychlosti by tak na zastavení potřeboval alespoň 20 m, které neměl. Svědek rovněž sdělil, že oba cyklisté brzdili, což bylo ale v případě poškozeného nemožné, nemohl ani vidět, kde se poškozený pohyboval, přičemž pokud uvedl, že na levé straně, není zřejmé, zda pruhu či komunikace. Pokud by se pohyboval při pravé straně vozovky, neskončil by na středu vozovky, neboť byl lehčí a obviněný by ho přimáčkl ke stěně viaduktu. Mezi poškozeného a levý okraj vozovky by se pak obviněný nevešel. Pokud svědek tvrdil, že obviněný přešel do protisměru, aby si zkrátil zatáčku, jednalo se o spekulaci, nepřipustně pak bylo dovozováno, co měl na mysli svojí výpovědí svědek D. R. Oba znalci se shodli, že pro určení průběhu nehody nejsou ve spisu dostatečné podklady. V návaznosti na uvedené měl obviněný za to, že soud, pokud již byly provedeny jako důkazy oba znalecké posudky a svědecké výpovědi, je měl kriticky hodnotit, přičemž svědeckou výpověď, navíc svědka vypovídajícího u soudu více než dva roky po nehodě, nelze s ohledem na § 2 odst. 6 tr. ř. nadřadit jiným důkazům. Naznačené rozpory jsou tak extrémní, že bylo porušeno právo na spravedlivý proces. Dodal, že měla být aplikována zásada in dubio pro reo, a rovněž že se soudy nezaobíraly spoluzaviněním poškozeného, který jel po nepřehledném úseku vysokou rychlostí a minimálně při středu komunikace, ne-li v protisměru. Spoluzavinění mělo být zohledněno i ve výroku o náhradě škody. Stran navýšení náhrady škody odvolacím soudem obviněný uvedl, že se soud odchýlil od principu proporcionality a nevysvětlil, z jakého důvodu přiznal navýšení o 20 %. V jiné věci přitom byly za dostatečné náhrady uznány částky ve výši 750 000 Kč, resp. 500 000 Kč, přičemž se jedná o výjimečný institut, který by neměl vést k rozšiřování deliktů odpovědnosti a přiznávání vysokých náhrad.

5. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. obviněný poukázal na uložené přiměřené omezení v podobě zdrzet se po zkušební dobu podmíněného odsouzení řízení jízdních kol s pedály, koloběžek a jim podobných vozidel poháněných lidskou silou, včetně těch, která jsou vybavena přídatným či pomocným motorem a namítl, že se tak stalo v rozporu s trestním zákoníkem, neboť se jedná o činnost, kterou nelze takto zakázat. Odvolací soud ke shodné námitce pouze konstatoval, že výčet přiměřených omezení a povinností v § 48 odst. 4 tr. zákoníku je demonstrativní, tedy je možné uložit i jiné. Smyslem omezení je nicméně snaha vést pachatele k řádnému životu, omezit v jeho životě kriminogenní faktory, aby se tak předcházelo další trestné činnosti. Omezení proto musí splňovat dvě kritéria, a to přiměřenost a vedení k řádnému životu. Ve věci uložené omezení ovšem nesplňuje ani jedno z nich. Dodal, že pokud by bylo úmyslem zákonodárce ukládat i omezení, která suplují trest zákazu činnosti, tak by taková omezení výslovně v § 48 odst. 4 tr. zákoníku uvedl, což se nestalo.

6. Závěrem obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze, případně i jemu předcházející rozhodnutí zrušil a aby přikázal příslušnému orgánu věc znovu projednat a rozhodnout.

7. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření uvedl, že obviněný v dovolání odkázal na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř. Podle obsahu podání jsou však podle něj namítány vady též podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř. Poznamenal, že pokud jde o uplatněné dovolací důvody, nezaznamenal obviněný novelu trestního řádu, jež se do katalogu dovolacích důvodů promítla.

8. S odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. měl obviněný za to, že přezkoumávaná rozhodnutí trpí extrémními vnitřními rozpory, existují nesrovnalosti ve výpovědi svědka V. K. a rozpory ve znaleckých posudcích Ing. P.T. a Ing. P.V. Nastíněné výtky však nejsou opodstatněné. Obviněný primárně nesouhlasil s tím, jak byly hodnoceny důkazy, především usvědčující výpověď svědka V. K. a znalecký posudek, resp. výpověď Ing. P.T., a s tím, že na základě provedených důkazů považovaly soudy jeho trestnou činnost za prokázanou bez důvodné pochybnosti. Státní zástupce v této souvislosti připomněl rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 7 Tdo 1368/2021, týkající se tzv. extrémního nesouladu, zdůraznil však, že existence skutečně závažného, extrémního rozporu, která by předmětný dovolací důvod mohla naplnit, není v řešeném případě dána. Soudy postupovaly v souladu s pravidly zakotvenými v § 2 odst. 5 a 6 tr. ř., přičemž jejich odůvodnění rozhodnutí splňují požadavky § 125 odst. 1 tr. ř., a jako taková jsou plně přezkoumatelná. Nebylo chybou, že vyhodnotily výpověď svědka V. K. jako rozhodný usvědčující důkaz, který ani není důkazem osamoceným, ale korespondoval i s dalšími ve věci provedenými důkazy, zejména se závěry znaleckého zkoumání Ing. P.T. Státní zástupce neshledal ve věci ani existenci opomenutých důkazů. Soudy řádně vysvětlily, proč nevyhověly důkaznímu návrhu na opatření revizního znaleckého posudku k rozboru příčiny inkriminované nehody, přičemž s jejich stanoviskem lze plně souhlasit. Doplnil, že situace, kdy existuje přímý důkaz o průběhu nehody v podobě výpovědi očitého svědka V. K., který navíc plně koresponduje s výsledky expertního zkoumání Ing. P.T., činí jakékoliv další dokazování nadbytečným.

9. Z odvolací argumentace obviněného je dále patrné, že neobsahuje výtky, které by byly přiřaditelné pod dovolací důvod ve smyslu § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2022. Obviněný sice formálně namítl nedostatky právního hodnocení svého jednání, zejména nezohlednění spoluzavinění poškozeného, což se mělo projevit v nesprávné právní kvalifikaci činu, jakož i v rozsahu náhrady škody a nemajetkové újmy, avšak tyto výtky budoval na své vlastní představě skutkového děje. Podle skutkových zjištění ve věci činných soudů se však poškozený na vzniku nehody svým počínáním nijak nepodílel.

10. K výhradě obviněného, že se městský soud odchýlil od principu proporcionality a ve vztahu k náhradě vzniklé újmy nevysvětlil, z jakého důvodu přiznal navýšení její náhrady, ve srovnání se standardní situací, o 20 %, státní zástupce uvedl, že městský soud stručně, ale dostatečně vysvětlil, proč a jakým způsobem k přiznané částce dospěl. Základ nároku poškozených byl zjištěn bez jakékoliv pochybnosti a výši přiznaného nároku nelze považovat za zjevně nepřiměřenou zjištěným okolnostem. Státní zástupce zmínil v této souvislosti rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 22 Cdo 5164/2007, ve věci sp. zn. 25 Cdo 2046/2009 či ve věci sp. zn. 30 Cdo 4655/2015.

11. Naproti tomu vyjádřil státní zástupce souhlas s názorem obviněného, pokud tento brojil proti uložení přiměřeného omezení zdržet se po zkušební dobu podmíněného odsouzení řízení jízdních kol s pedály, koloběžek a jim podobných vozidel poháněných lidskou silou, včetně těch, která jsou vybavena přídatným či pomocným motorem. Podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku může soud uložit podmíněně odsouzenému přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 tr. zákoníku směřující k tomu, aby vedl řádný život. Jde o formu alternativního potrestání obviněného, jež limituje jeho chování v rámci trestu vykonávaného na svobodě, čímž se má více zajistit vedení řádného života ve zkušební době. Primárním cílem tohoto ustanovení je neutralizace kriminogenních faktorů. Omezení uložené obviněnému za podmínek § 48 odst. 4 a § 82 odst. 2 tr. zákoníku vybočilo z rámce citovaných zákonných norem, neboť odporuje zejména cíli a účelu předmětných norem. Rozpor s účelem státní zástupce spatřoval v tom, že faktický zákaz jízdy na kole a podobných vozidlech reálně nepřispívá k potlačení kriminogenních faktorů, neboť jízda na kole sama o sobě není nikterak závadová, současně nikterak nevybízí k páčání trestné činnosti ani pro to nevytváří

příhodné podmínky. Omezení nepřispěje rovněž k druhému z cílů předmětných zákonných norem, a to k vyšší motivaci k vedení řádného života. Jízda na kole je totiž sama součástí řádného bytí každého občana, včetně např. chůze, běhu nebo jiného tělesného cvičení. Omezení takových běžných, nijak závadových činností je v rozporu s relevantními zákonnými normami.

12. S ohledem na výše uvedené považoval státní zástupce podané dovolání, co do výroku o trestu, za opodstatněné. Navrhl proto, aby Nejvyšší soud částečně zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze a předcházející rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5, a to v části výroku o trestu, kterou bylo obviněnému podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku ve spojení s § 48 odst. 4 tr. zákoníku uloženo přiměřené omezení zdržet se po zkušební dobu podmíněného odsouzení řízení jízdních kol s pedály, koloběžek a jim podobných vozidel poháněných lidskou silou, včetně těch, která jsou vybavena přídatným či pomocným motorem.

13. Toto vyjádření bylo zasláno obhájci obviněného k možné replice, čehož však nebylo do dne rozhodnutí Nejvyššího soudu o dovolání obviněného využito.

14. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. obviněným prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě k tomu určeném (§ 265e tr. ř.) a splňuje náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.).

15. Své dovolání obviněný opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021. Ačkoli dovolání bylo podáno dne 9. 3. 2022, nebyla v něm reflektována novela trestního řádu, provedená zákonem č. [220/2021](#) Sb., která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2022, její optikou nicméně Nejvyšší soud k předložené dovolací argumentaci a tvrzeným dovolacím důvodům přistoupil.

16. Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021, bylo podle bylo možno dovolání podat z důvodu, že rozhodnutí spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřoval, že dovolání bylo s oporou v něm určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívaly v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Tento dovolací důvod je od 1. 1. 2022 obsažen v ustanovení § 265b odst. 1 písm. h) tr. zákoníku. Zároveň je s účinností od 1. 1. 2022 v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uveden nový důvod dovolání, který se vztahuje ke skutkovým zjištěním, respektive k procesnímu postupu soudů. S odkazem na něj lze dovolání podat, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Toto ustanovení odráží dlouhodobě ustálenou praxi Nejvyššího soudu (opírající se o judikaturu Ústavního soudu), podle níž bylo nutné k dovolání obviněného ve výjimečných případech přezkoumat i procesní postup orgánů činných v trestním řízení a skutková zjištění soudů, i když takové dovolací námítky neodpovídaly žádnému ze zákonem vymezených dovolacích důvodů. Podle zmíněné soudní praxe mohly nastat v zásadě tři skupiny vad důkazního řízení, jež mohou mít za následek porušení práva na spravedlivý proces. Šlo jednak o takzvané opomenuté důkazy, kdy soudy buď odmítly provést důkaz navržený účastníkem řízení, aniž by svůj postup věcně a adekvátně stavu věci odůvodnily, nebo kdy sice provedly důkaz, avšak v odůvodnění svého rozhodnutí jej vůbec nezhodnotily. Druhou skupinu tvořily

případy, kdy důkaz, respektive jeho obsah, nebyl získán procesně přípustným způsobem, a jako takový neměl být vůbec pojat do hodnotících úvah soudů. Konečně třetí oblast zahrnovala případy svévolného hodnocení důkazů, tj. když odůvodnění soudních rozhodnutí nerespektuje obsah provedeného dokazování, dochází k tzv. deformaci důkazů a svévoli při interpretaci výsledků důkazního řízení. Z logiky věci plyne, že i tyto judikaturou vymezené vady se musely vztahovat k rozhodným skutkovým zjištěním určujícím pro naplnění znaků trestného činu. Této judikatuře tedy v zásadě odpovídá obsah nového dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2022.

17. Dále Nejvyšší soud k dovolání obviněného uvádí, že argumentaci, kterou opřel o citovaný dovolací důvod, postavil na obdobných námitkách jako svoji dřívější obhajobu a z velké části také svůj řádný opravný prostředek - odvolání, přičemž těmito námitkami se zabývaly a vypořádaly se s nimi oba soudy činné dříve ve věci. Byla nicméně dílem podřaditelná pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2022, resp. do jisté míry podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021 při zohlednění výše popsaného rozšiřujícího výkladu, tudíž se jí Nejvyšší soud zabýval, avšak shledal námitky zjevně neopodstatněnými.

18. Především je nutné konstatovat, že mezi skutkovými zjištěními Obvodního soudu pro Prahu 5, s nimiž se v napadeném rozhodnutí ztotožnil také Městský soud v Praze, na straně jedné a provedenými důkazy na straně druhé, žádný, natož zjevný či extrémní, rozpor není, resp. nelze mít za to, že by rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, byla ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů. Skutková zjištění soudů naopak mají v provedených důkazech potřebnou oporu a logicky z nich vyplývají. Základním usvědčujícím důkazem, pokud jde o způsob jízdy obviněného dne 11. 6. 2019 na kole XY a na to navazující události, byla svědecká výpověď svědka V. K., cyklisty, který jel v době předcházející nehodě a v době nehody v bezprostřední blízkosti za obviněným a střet cyklistů a související děj viděl na vlastní oči. Na věrohodnost jejích podstatných momentů bez dalšího nemá vliv skutečnost, že tento svědek vypovídal u soudu při hlavním líčení více než dva roky po nehodě. Věrohodnost jeho výpovědi a zejména reálnost jeho vnímání celé události tak, jak ji popsal před soudem, pak byla ověřena znaleckým posudkem Ing. P.T. Znalec Ing. P.T. při formulaci svých odborných závěrů nevycházel výhradně z výpovědi svědka V. K., ani z polohy rozbitých brýlí, ale právě znaleckým zkoumáním stran reálnosti a technické možnosti průběhu skutkového děje (průběhu předmětné dopravní nehody, kterou vnímal svědek svými smysly) byla jeho svědecká výpověď potvrzena jako reálná. Podstatou přitom byla, jak již bylo výše citováno, situace, v níž obviněný jako cyklista na místní komunikaci vjel v obtížně přehledném úseku železničního podjezdu do protisměru, kde se v důsledku této své jízdy srazil s protijedoucím cyklistou - poškozeným. Uvedené místo bylo jinak standardně průjezdné (navzdory částečně znečištěným okrajům, zjevně jím totiž bez nehody projíždělo více cyklistů), ovšem za dodržení zejména pravidla ve smyslu § 11 odst. 1 zákona o silničním provozu, tedy že se na pozemní komunikaci jezdí vpravo, a pokud tomu nebrání zvláštní okolnosti, při pravém okraji vozovky.

19. Z odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů je dále zřejmé, že se při svém hodnocení pečlivě zabývaly také existencí dvou znaleckých posudků, a to jednak znalce Ing. P.T. a jednak Ing. P.V., z nichž vyplývaly různé závěry. Soudy přistupovaly k hodnocení těchto důkazů kriticky a provedly v hlavním líčení také výslech obou znalců, kteří současně mohli vysvětlit vzájemné rozpory v závěrech svých posudků, což také znalec Ing. P.T. učinil (viz hlavní líčení ze dne 25. 5. 2021). Je namístě připomenout, že trestní řízení respektuje, mimo jiné, zásadu volného hodnocení důkazů (§ 2 odst. 6 tr. ř.), s ohledem na kterou nejsou stanovena žádná pravidla stran míry důkazů potřebných k prokázání určité skutečnosti, ani váha či důkazní síla jednotlivých důkazů. Z hlediska práva na spravedlivý proces je pak v této souvislosti klíčový požadavek náležitého odůvodnění rozhodnutí ve

smyslu § 125 odst. 1 tr. ř. nebo § 134 odst. 2 tr. ř., přičemž soudy obou stupňů tento požadavek naplnily, neboť pečlivě odůvodnily, které skutečnosti vzaly za prokázané a na základě jakých ve věci provedených důkazů. Zabývaly se rozpory mezi jednotlivými znaleckými posudky, přičemž ozřejmily, z jakých důvodů se jako ke správnému přiklonily ke znaleckému posudku z oboru doprava silniční znalce Ing. P.T., který nestál co do své vypovídací hodnoty osamoceně, ale byl podporován dalšími ve věci provedenými důkazy, zejména korespondující výpovědí očitého svědka V. K., který po celou dobu trestního řízení vypovídal konzistentně o skutečnostech, které svými smysly vnímal. Na základě provedeného dokazování tak bylo najisto postaveno, že jednoznačnou příčinou dopravní nehody byl, jak již bylo řečeno, způsob jízdy obviněného F. H., který těsně před střetem přejel do protisměrného jízdního pruhu a způsobil tak střet s tam jedoucím cyklistou S. K.

20. Na základě shora uvedeného a dalších skutečností vyplývajících z provedeného dokazování je tudíž zřejmé, že rozhodnutí obou soudů o vině obviněného se opírá o dokazování, jež soudům umožnilo zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti a jež je dostatečným podkladem pro rozhodnutí o vině obviněného. Je namístě doplnit, že zjevný rozpor rozhodných skutkových zjištění s obsahem provedených důkazů by mohl být shledán zejména tehdy, pokud by skutková zjištění soudů vůbec neměla v důkazech obsahový podklad, případně pokud by byla dokonce opakem toho, co je obsahem důkazů, anebo pokud by nevyplývala z obsahu důkazů při žádném logicky přijatelném způsobu jejich hodnocení. Z výše uvedeného je ovšem zřejmé, že o takový případ se v posuzované věci nejedná.

21. Pokud jde v této souvislosti o námitku obviněného, že nebyl proveden revizní znalecký posudek, Nejvyšší soud uvádí, že rozhodně se nejedná o tzv. opomenutý důkaz, neboť je zřejmé, že soud prvního stupně se tímto návrhem na doplnění dokazování náležitě zabýval a v odstavci 25. svého rozhodnutí logicky a přesvědčivě odůvodnil, proč pro nadbytečnost nepřistoupil na toto obhajobou navržené doplnění dokazování. V této souvislosti považuje Nejvyšší soud za nutné připomenout, že není procesní povinností soudu vyhovět důkaznímu návrhu každému a je regulérní navržený důkaz neprovést, jestliže zejména skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je navržen, byla již v dosavadním řízení bez důvodných pochybností ověřena nebo vyvrácena jinak (srov. např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 386/07, IV. ÚS 691/06 a další).

22. Nejvyšší soud tak, jak již bylo řečeno, ve věci neshledal opomenutý důkaz, ani žádný, natož zjevný či extrémní rozpor, který by případně mohl opodstatnit jeho zásah do skutkového stavu zjištěného soudy obou stupňů. Logická obsahová návaznost skutkových zjištění soudů na provedené důkazy pak svědčí o tom, že ústavně zaručené základní právo obviněného na spravedlivé řízení nebylo porušeno. Porušena pak nebyla ani zásada in dubio pro reo, neboť v posuzovaném případě o průběhu skutkového děje neexistovaly pochybnosti.

23. Pokud pak obviněný uplatnil důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021 a nyní podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., je naplněn, pokud napadené rozhodnutí spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Podstatou takového posouzení je aplikace hmotného práva, tj. trestního zákona, na skutkový stav, který zjistily soudy prvního a druhého stupně. Významné je, že předmětem právního posouzení je skutek, jak ho zjistily soudy, a nikoli jak ho prezentuje obviněný v jiné verzi, kterou se snaží prosadit. Směřuje-li dovolání proti výroku o vině odsuzujícího rozhodnutí, pak dovolacím důvodem podle citovaného ustanovení jsou zásadně jen takové námitky, v nichž se tvrdí, že skutkový

stav, který zjistily soudy, nevykazuje znaky trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným.

24. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší soud konstatuje, že námitky, které by bylo možno podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021, resp. podle písm. h) téhož ustanovení ve znění účinném od 1. 1. 2022, obviněný ve vztahu k výroku o vině nevznsl. Sice formálně namítal nedostatky právního hodnocení svého jednání, zejména v návaznosti na spoluzavinění poškozeného, což se podle něho projevilo v nesprávné právní kvalifikaci činu, jakož i v rozsahu náhrady nemajetkové újmy, avšak tyto námitky obviněný vystavěl na své představě skutkového děje (zejména že poškozený vjel sám do protisměru, a tedy do cesty obviněnému, popřípadě jel uprostřed komunikace a řádně jedoucí obviněný se mu nemohl zcela vyhnout), tedy zcela pomíjel skutková zjištění učiněná soudy na základě provedeného dokazování. Navíc pokud obviněný namítl, že se soudy nezabývaly možností spoluzavinění na straně poškozeného, nezakládala se tato námitka na pravdě, neboť soudy se touto otázkou zabývaly a podle skutkových zjištění uzavřely, že se poškozený na vzniku nehody svým počínáním nijak nepodílel, nijak k ní nepřispěl, tudíž ji nespolutavinil.

25. Obviněný dále s odkazem na shodný dovolací důvod brojil proti výši náhrady nemajetkové újmy pozůstalým poškozeným, navýšené oproti základní částce o 20 %, což již lze podřadit pod problematiku jiného hmotněprávního posouzení, která se může týkat i výroku o povinnosti obviněného nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem nebo vydat bezdůvodné obohacení získané trestným činem, pokud dovolatel namítá porušení hmotného práva. Typicky jde tedy o porušení hmotněprávního předpisu, jímž se řídí režim náhrady škody nebo nemajetkové újmy, resp. vydání bezdůvodného obohacení, zejména v ustanoveních, která upravují odpovědnost za způsobenou škodu či nemajetkovou újmu nebo za získání bezdůvodného obohacení, rozsah náhrady škody.

26. Obviněnému byla uložena povinnost nahradit poškozeným L. K. a S. K. nemajetkovou újmu. K tomu lze ve stručnosti uvést, že nemajetkovou újmu, kterou pachatel způsobil trestným činem, se ve smyslu § 228 odst. 1 tr. ř. rozumí újma na jiných právech poškozeného odlišná od majetkové škody. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu odčiní poskytnutím přiměřeného zadostiučinění. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy (§ 2951 odst. 2 o. z.). Podle § 2957 o. z. způsob a výše přiměřeného zadostiučinění musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné. Odčinění takové nemajetkové újmy spočívalo v daném případě v odčinění duševních útrap při usmrcení manžela či rodiče (§ 2959 o. z.).

27. Za základní částku náhrady lze považovat v takovém případě, tedy v případě usmrcení nejbližších osob (manžel, rodiče, děti), dvacetinásobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za rok předcházející smrti poškozeného (srov. rozhodnutí publikované pod č. [85/2019](#) Sb. rozh. civ.). Právní předpis současně poskytuje soudu možnost uvážení, aby v každém jednotlivém případě posoudil, jaké zvýšení náhrady nemajetkové újmy je v konkrétním případě přiměřené, tedy tato základní částka je modifikovatelná s užitím zákonných a judikaturou dovozených hledisek. Obviněný v podstatě napadal důvody, na základě nichž odvolací soud přikročil k navýšení náhrady nemajetkové újmy o 20 % (oproti základní částce) u obou poškozených, resp. tvrdil, že takové důvody nebyly předloženy. Městský soud v Praze ovšem v bodu 15. svého rozhodnutí dostatečně vysvětlil proč, a jakým způsobem k přiznané částce dospěl. Je zřejmé, že základ nároku poškozených byl zjištěn bez jakékoliv pochybnosti, odvolací soud poté s odkazem na § 2959 občanského zákoníku, byť stručně, posoudil všechna relevantní kritéria (intenzitu příbuzenského vztahu pozůstalých k poškozenému, materiální, citovou a mentální závislost pozůstalých na zemřelém poškozeném, okolnosti smrti a další) porovnal projednávaný případ s jinými

obdobnými případy a shledal jako přiměřené odškodnění pro každou z poškozených zvýšené o 20 % oproti základní částce. Nejvyšší soud konstatuje, že výši přiznaného nároku nelze považovat za zjevně nepřiměřenou zjištěným okolnostem a neshledal tak důvod do výroku o náhradě nemajetkové újmy, jakkoliv zasahovat. Zde je namístě odkázat na i obviněným citované závěry vyslovené v již zmíněném rozhodnutí publikovaném pod č. [85/2019](#) Sb. rozh. civ., podle nichž je při určení výše náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením osoby blízké třeba zohlednit okolnosti jak na straně pozůstalého, ta na straně škůdce, přičemž na straně pozůstalého je významná zejména intenzita jeho vztahu se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalých, případná existenční závislost na zemřelém a případná jiná satisfakce (jako např. omluva, správní postih škůdce či jeho trestní odsouzení), která obvykle není sama o sobě dostačující, její poskytnutí však může mít vliv na snížení peněžitého zadostiučinění. Kritéria odvozená od osoby škůdce jsou především jeho postoj ke škodní události, dopad události do jeho duševní sféry, forma a míra zavinění a v omezeném rozsahu i majetkové poměry škůdce, které jsou významné pouze z hlediska toho, aby výše náhrady pro něj nepředstavovala likvidační důsledek. Zde bylo mimo jiné nutné zohlednit zdravotní postižení dcery poškozeného S. K., o kterou se obviněný, společně s životní partnerkou, svou manželkou L. K., starali, vytvořili si velmi úzký vztah, navíc ekonomicky byly poškozené podporovány zejména aktivitami zemřelého. Popsaná situace pro ně vytváří následek (v důsledku jednání obviněného), označený soudem prvního stupně jako devastující. Byl zohledněn i postoj obviněného k celé záležitosti a další okolnosti.

28. Pochybení naplňující dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021, resp. podle písm. h) téhož ustanovení ve znění účinném od 1. 1. 2022, tedy že by napadené rozhodnutí spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení, tak zjevně ve věci dáno není.

29. Obviněný nakonec prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2021, brojil proti tomu, že mu bylo výrokem o trestu uloženo mj. přiměřené omezení zdržet se po zkušební dobu podmíněného odsouzení řízení jízdních kol s pedály, koloběžek a jim podobných vozidel poháněných lidskou silou, včetně těch, která jsou vybavena přídatným či pomocným motorem. Stalo se tak na základě § 82 odst. 2 tr. zákoníku ve spojení s § 48 odst. 4 tr. zákoníku. Podle obviněného však takovéto omezení odporuje trestnímu zákoníku a uložit je v daném rozsahu nelze.

30. Pokud jde o citovaný dovolací důvod, resp. nyní podle § 265b odst. 1 písm. i) tr. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2022, je naplněn tehdy, pokud byl obviněnému uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným. Z tohoto zákonného vymezení je zřejmé, že uvedený dovolací důvod nabízí dvě alternativy, a to že byl obviněnému uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, anebo mu byl uložen trest co do druhu přípustný, avšak ve výměře mimo zákonnou trestní sazbu. Námitka obviněného, napadající zákonnost stanoveného přiměřeného omezení v rámci zkušební doby, je pod zmíněný důvod podřaditelná (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. 8 Tdo 174/2014), přičemž Nejvyšší soud shledal, že i důvodná.

31. Podle § 82 odst. 3 tr. zákoníku (zohlední-li se aktuálně účinné znění) může soud uložit podmíněně odsouzenému přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 tr. zákoníku směřující k tomu, aby vedl řádný život. Vedení řádného života je hlavní podmínkou, za které se obviněnému promíjí výkon trestu odnětí svobody, přičemž účelem (fakultativního) uložení přiměřených omezení a přiměřených povinností je dále obviněného k takovému cíli směřovat, resp.

vytvořit dílčí podklad pro posouzení, zda se ve zkušební době osvědčil (tedy že řádný život vedl). Podstatou přiměřených omezení a přiměřených povinností, které mohou být pachateli uloženy, jsou určité zásahy do svobody jednání a rozhodování ve zkušební době. Jde o formu alternativního potrestání obviněného, jež limituje jeho chování v rámci podmíněně odloženého trestu odnětí svobody, kterým dochází k omezení nežádoucího konání nebo příkazu k pozitivnímu konání. Uložení přiměřených omezení či povinností se má více zajistit vedení řádného života ve zkušební době a zejména se má zajistit odstranění takových faktorů, jejichž negativní působení vede nebo by mohlo pravděpodobně vést k páčání trestného jednání. Jednou ze základních zásad pro ukládání přiměřeného omezení a přiměřené povinnosti ve smyslu § 82 odst. 3 tr. zákoníku je jejich přiměřenost. Ta se musí vztahovat především k zákonnému účelu takových omezení a povinností, tj. musí směřovat k tomu, aby odsouzený vedl řádný život, a nelze jimi sledovat jiný účel (působení na jiné občany nebo jejich zastrašení, vliv na rodinné příslušníky pachatele apod.). Půjde především o taková opatření, která umožní odstranění příčin, podmínek nebo příležitostí k opětovnému spáchání trestného činu, jehož se odsouzený už dopustil. Působí tedy na odstranění kriminogenních faktorů (tj. rizikových činitelů, vyvolávajících či motivujících páčání trestné činnosti), které jsou překážkou k tomu, aby obviněný vedl řádný život. Dále se přiměřenost musí vztahovat k povaze podmíněného odsouzení a nesmí přesahovat jeho rámec, a nakonec i k trestnému činu, jímž byl obviněný shledán vinným. Dalšími podmínkami uložení přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti jsou určitost (formulační) a kontrolovatelnost dostupnými prostředky, neboť omezení a povinnosti mohou mít význam jen tehdy, pokud je pachatel plní nebo respektuje a z jejich neplnění lze vyvodit důsledky. Pokud jde o jednotlivá přiměřená omezení či povinnosti, která lze uložit podmíněně odsouzenému, lze doplnit, že výčet v § 48 odst. 4 tr. zákoníku je demonstrativní, a tedy vedle nebo místo vyjmenovaných přiměřených omezení a povinností lze obviněnému uložit i další, jež nejsou v tomto výčtu podchycena (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1023 a násl. a rovněž usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1032/2011).

32. Nejvyšší soud se zřetelem na uvedené obecné zásady posoudil omezení, které obviněnému podle § 48 odst. 4 tr. zákoníku za užití § 82 odst. 2 (resp. 3) tr. zákoníku soudy uložily, a dospěl k závěru, že ho nelze považovat za souladné s výše zmíněnými podmínkami, a proto ani za zákonné. Především je třeba zmínit, že obviněnému byla prostřednictvím vysloveného omezení zakázána jízda na (zjednodušeně řečeno) kole a podobných vozidlech. Aktivitami, které jsou předmětem omezení a které by měly vést obviněného k řádnému životu a eliminovat jeho nežádoucí konání, jsou, jak je zřejmé již z demonstrativního výčtu uvedeného v § 48 odst. 2 tr. zákoníku, typicky návštěvy nevhodného prostředí, styku s určitými (nevhodnými) osobami, neoprávněné zásahy do práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob, hraní hazardních her, hraní na hracích přístrojích a sázky, nebo požívání alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek, tedy aktivity, které jsou třeba i právním řádem obecně povolené, ovšem jsou právě již zmíněným kriminogenním faktorem, tedy činitelem, typicky vyvolávajícím či motivujícím k páčání trestné činnosti. Může tomu tak dále být i stran návštěv zejména sportovních (při kterých mohou typicky eskalovat konflikty a při zapojení kolektivních emocí se extenzivně šířit), případně i kulturních a jiných společenských akcí. Naopak jízda na kole a podobných vozidlech zpravidla kriminogenním faktorem nebude, neboť se nejedná o nežádoucí konání, ale o běžnou, obecně vzato pozitivní sportovní činnost. Její omezení či zákaz proto obvykle nepovede k řádnému či řádnějšímu způsobu života obviněného, jehož součástí by i pohybové aktivity spíše měly být. Jak také uvedl státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření, jízda na kole je sama součástí řádného bytí každého občana, včetně např. chůze, běhu nebo jiného tělesného cvičení. Omezení takovýchto běžných, nijak závadových činností, které obvykle samy o sobě nikterak nesvádějí člověka k jakýmkoliv pokleskům, nemůže k vedení řádného života nijak motivovat.

33. Takové omezení proto není přiměřené ve vztahu k účelu omezení ve smyslu § 82 odst. 3 tr. zákoníku (§ 48 odst. 4 tr. zákoníku) a není ani přiměřené ve vztahu k trestnému činu, kterým byl obviněný uznán vinným. Nejvyšší soud v této souvislosti dodává, že si lze představit i opačný náhled, který by se nicméně musel odvíjet od jiné situace, spočívající např. v postihu pachatele, který by při jízdě na kole jednal opakovaně a agresivně a svojí zjevně neakceptovatelnou „cyklistikou“ po určitých místech (např. v pěší zóně nebo v národním parku mimo vyhrazená místa) způsoboval újmu na zdraví druhých osob či vyvolával jiná ohrožení. V takovém individuálním případě by mohlo být namíste dovést, že řízení jízdního kola je pro daného pachatele s ohledem na jím spáchaný skutek kriminogenním faktorem, který právě u něj spouští deliktní jednání a může být potřebné jej proto v jeho provádění omezit, přičemž podmínka přiměřenosti jak ve vztahu k účelu přiměřených omezení, tak ve vztahu ke spáchanému trestnému činu, by mohla být naplněna. I v takovém případě by nicméně bylo na zvážení uložení jako adekvátní přiměřené povinnosti ve smyslu § 48 odst. 4 písm. d) tr. zákoníku, tedy podrobit se vhodným programům psychologického poradenství, v podobě programu zaměřeného např. na zvládání agresivity nebo zaměřené na chování v dopravě. U obviněného F. H. ovšem naznačená či obdobná situace (jako hypoteticky zmíněná) nebyla zjištěna ani soudy tvrzena, neboť v daném ohledu bylo konstatováno – aniž by samozřejmě Nejvyšší soud projednávaný skutek jakkoli zlehčoval – výjimečné nedbalostní jednání doposud bezúhonného jedince, u kterého nebyly zjištěny, stran cyklistiky, žádné nevhodné či nežádoucí projevy (na kole měl jezdit pravidelně), které by její několikaletý zákaz odůvodňovaly.

34. Je rovněž namíste pro úplnost i uvést, že uložení shora popsaného omezení sice mohlo naplňovat, s ohledem na precizní formulaci, požadavek určitosti, ovšem pochybnost vyvolává i naplnění podmínky kontrolovatelnosti. Jízdu na kole je možné realizovat časově i místně poměrně široce a bez větších omezení a zpětná kontrola dodržení zákazu (zejména na méně frekventovaných místech) by byla zřetelně obtížná (opačná situace by mohla opět nastat v případě opakovaného jednání např. v pěší zóně, v národním parku apod.).

35. Nejvyšší soud dodává, že soud prvního stupně uložení zmíněného omezení v odůvodnění opřel o argument, podle kterého se obviněný jednak dopustil trestného činu v souvislosti s řízením kola a jednak si nepřiznal chybu. Pokud jde o prvně zmíněný, je třeba poukázat na rozdílné podmínky, stanovené pro uložení trestu zákazu činnosti podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku. Podle tohoto ustanovení může být trest zákazu činnosti uložen, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s touto činností. Jeho účelem je tedy přímo zabránit pachateli v dalším páčání trestné činnosti, a to jeho dočasným vyřazením z možnosti zastávat a vykonávat určité zaměstnání, povolání a funkce nebo vykonávat činnosti, k nimž je zapotřebí zvláštního povolení či oprávnění nebo jejichž výkon upravují zvláštní předpisy. Jde tedy o zamezení toho, aby pachatel mohl vykonávat tyto zvláštní aktivity, k nimž se vyžaduje určitá morální a odborná způsobilost a které využil nebo zneužil ke spáchaní trestného činu nebo trestným činem vyvolal vážné pochybnosti o své způsobilosti k výkonu těchto činností (Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 930). Takovou činností nicméně není jízda na kole či jeho řízení (srov. rozhodnutí publikované pod č. [9/2011](#) Sb. rozh. tr.). Účelem přiměřeného omezení ve smyslu § 82 odst. 3 tr. zákoníku (§ 48 odst. 4 tr. zákoníku) ovšem, jak již bylo řečeno, není bez dalšího vyřazení obviněného z vykonávání určité aktivity, ale především jeho formování k vedení řádného života, mimo jiné omezením či zákazem nežádoucích (kriminogenních) konání, mezi které cyklistika obecně vzato nepatří. Samotná existence soudem prvního stupně zmíněné souvislosti, tedy že se obviněný dopustil trestné činnosti při řízení kola, proto k uložení daného přiměřeného omezení nepostačuje. Obdobně pro uložení přiměřeného omezení v daném případě nepostačuje absence sebereflexe. Odvolací soud pak v podstatě, kromě připojení s k závěrům soudu prvního stupně, doplnil, že výčet uvedený v § 48 odst. 4 tr. zákoníku je demonstrativní, a tedy umožňuje uložení i jiných než v zákoně výslovně uvedených přiměřených omezení a povinností, což je nepochybně namíste akceptovat, ovšem toto hodnocení zmíněného výčtu (jeho demonstrativnost) neznamena možnost uložení jakéhokoli omezení či povinnosti, ale vždy je

nutné postupovat v rámci naznačených podmínek.

36. Nejvyšší soud tudíž považuje uvedeným způsobem vymezené omezení, nedbající podmínek, na něž bylo v tomto rozhodnutí již výše poukázáno, zejména co do jeho přiměřenosti, případně i kontrolovatelnosti, za uložené v rozporu se zákonnými požadavky.

37. Z uvedených důvodů Nejvyšší soud shledal v této (a pouze v této) části dovolání obviněného důvodným. Proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. částečně zrušil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. 1 T 36/2021, a to v části výroku o trestu, kterou byla obviněnému F. H. podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku ve spojení s § 48 odst. 4 tr. zákoníku uložena přiměřená povinnost zdržet se po zkušební dobu podmíněného odsouzení řízení jízdních kol s pedály, koloběžek a jim podobných vozidel poháněných lidskou silou, včetně těch, která jsou vybavena přídavným či pomocným motorem, a dále zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2021, sp. zn. 5 To 303/2021, a to v části, již bylo rozhodnuto o zamítnutí odvolání obviněného podle § 256 tr. ř. proti části výroku o trestu, kterou mu byla podle § 82 odst. 2 tr. zákoníku ve spojení s § 48 odst. 4 tr. zákoníku uložena přiměřená povinnost v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. 1 T 36/2021. Jinak zůstala napadená rozhodnutí beze změny. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. pak byla zrušena také další rozhodnutí na zrušené části rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

38. Zrušen tak byl pouze výrok oddělitelný od vlastního výroku o uložení podmíněného trestu odnětí svobody (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2005, sp. zn. 4 Tz 106/2005), resp. od výroků dalších, přičemž nebylo namístě jej nahrazovat žádným dalším rozhodnutím. Toto rozhodnutí Nejvyšší soud učinil za podmínek § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. v neveřejném zasedání.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)